

1867-10-31

AFSENDER

J. C. Jacobsen

MODTAGER

Carl Jacobsen

FAKTA

Type:
Brev

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
København

Modtagersted:
Wien

Arkivplacering:
Uden FA-nummer, æske F 3,1

Emneord:
Industriel arkæologi,
bryggeriindretning,
bryggeriteknologi

DOKUMENTINDHOLD

J. C. Jacobsen er ked af, at Carl har haft ubehageligheder i Lichtensteins og er blevet smidt ud. J. C. fortæller om de nye anlægsarbejder i Københavns havn, Knippelsbro, statuen af Ørested etc.

TRANSSKRIFTION

Carlsberg d 31 Oct 67

Kjære Carl!

Det gjør mig ondt af det Brev, vi modtog idag, at se, at Du har havt Ubehageligheder i Lichtenstein's Bryggeri og er bleven fordreven derfra, men jeg kan dog ikke billige den Tone, hvori Du omtaler denne Hændelse og navnlig beklager jeg, at Du ikke har vendt Blikket mod Dig selv og undersøgt om Du ikke selv har været noget ubetænksom.- Jeg maa i den Henseende minde Dig om de Raad, jeg gav Dig ifjor, da Du skulde introducere Dig i Strasbourg, ved hvilken Leilighed jeg gjorde opmærksom paa den Skinsyge, der i Almindelighed - overalt - hersker mellem Industridrivende der ere Concurrenter, navnlig naar de bor i samme By. Særligt gjorde jeg opmærksom paa, at Du let vilde blive betragtet med Mistillid, naar Du besøgte flere Bryggerier paa samme Sted og jeg paalagde Dig i saa Fald at iagttage den største Discretion og ikke at tale paa det ene Sted om hvad Du saae paa det andet.- Her hjemme hos mig

har Du ikke seet en saadan Hemmelighedsfuldhed, men - foruden at en Saadan ikke ligger i min Character og Tænkemaade - har jeg ikke behøvet den, fordi jeg vidste, at jeg var mine Concurrenter overlegne i Indsigt og Dygtighed og fordi jeg til en vis Grad endog ønskede at have en Concurrence, da det slet ikke var mig behageligt at være factisk monopoliseret. Anderledes forholder det sig derimod i en By, hvor flere staae paa lige Trin og hvor Bevarelsen og Udvidelsen af Afsætningen beroer paa smaa Nuancer i Øllets Behandling, der give det ene Bryggeri Fortrinet for det Andet. Der gjelder det for hver Enkelt om at drage Fordel af sin Flid og Tænksomhed og man kan egentlig ikke fortænke Nogen i, at han ikke vil bortkaste Frugten deraf til Concurrenter som ikke ville gjøre Gjengæld.- Jeg vil saaledes ingenlunde give f.Ex en Udsending fra Grosserer Owen paa Aldersro Adgang til at gaae i mit Byggerie fordi han ikke fortjener en saadan aaben

Imødekommen.- Men hvad Garanti har en Brygger

i Wien for, at en Fremmed som gaaer i hans Bryggeri ikke gaaer en anden Bryggers Ærinde ? Det kan derfor nok være, at Du burde havet givet dig noget mere Tid med at foretage Undersøgelser med Thermometer og Saccharometer osv, indtil Du var bleven mere bekendt med Braumeister og Gährführer og havt Leilighed til at indgyde dem Tillid. I hvert Fald viser det Passerede, at det var uforsigtigt at foretage slige Undersøgelser paa en Tid da Vedkommende ikke vare tilstede, hvorved Du i deres Øine har paadraget dig Skin af at ville gjøre det i Smug. Havde Du havt noget mere Menneskekundskab vilde Du vistnok ogsaa kunne have forudseet Dette. Nu er Du bleven belært af Erfaring, men jeg troer dog at burde bidrage Mit til at klare dine Forestillinger for at Du ikke skal glemme den gyldne Leveregel stadigt at overveie om det, man har gjort, ikke kunde have være gjort bedre og om et Uheld, der har mødt En, ikke kunde have været undgaaet, naar man havde baaret sig fornuftigere ad.

Jeg troer at din Fremstilling af de forskjellige Cathogier af Practikanter er meget træffende og at Du ogsaa rigtigt har opfattet den Maade hvorpaa disse 3 Classer blive betragtede af Personalet i Bryggerierne. Men deraf følger saavidt jeg skjønner, at Du, naar Du vil lære Noget, hvortil Du jo trænger, maa rette Dig saavidt muligt efter dem hvis Imødekommen Du attraaer og ikke vente eller forlange, at de skulle handle efter dit Hoved. Holder man i Wien ikke af "intelligente" Lærlinge, der gaae og kigge i Alting og "notere" hvad de have seet, nuvel! saa meld dig som "arbeidende" Praktikant - det holder Du jo selv af - og medens Du gaaer og deltager i Arbeidet, lægger Du i al Stilhed Mærke til det, der interesserer Dig taler snart med Een, snart med en Anden, helst med dem, der have Lyst til at meddele, studerer de forskjellige Personers Character og slutter deraf hvorvidt Du tør gaae hos hver af dem med dine Spørgsmaal og Forskninger

hos Dem, der gjerne ville lade deres Lys skinne, holder man sit eget Lys under en Skjeppe og spørger ganske naivt som en Uvidende; hos dem, der gjerne ville høre, fortæller man meget, men roser ikke Andres Methode formeget og taler aldrig uden stort Forbehold om hvad man har seet i samme By.- Paa denne Maade kan man efterhaanden og stykkeviis samle Alt hvad man

ønsker at vide. Man noterer Intet paa Stedet, medmindre man er vis paa, at det ikke bliver taget ilde op, men benytter den første Leilighed til at optegne det afsides.- Man spørger heller ikke om formeget paa eengang, men ligesom tilfældigviis, uden en bestemt Hensigt. - osv

Det har været mig paafaldende, at man paa 2 Steder har gjort Humlekammeret til en Hemmelighed. Det maa dog have en Grund, men hvilken? Har Du talt med Louis Hatt derom? Det er falden mig ind at man maaskee anvendte et eller andet Klaringsmiddel, f. Ex Karaghen-Moos og blandede det i Humlen.- Koger man Humlen i Wien som i Strasbourg i delviise Tilsætninger? Kommer al Humlen fra Bøhmen? fra Saaz, Auscha Leitmeritz? Hvormange % holdt saa Urten til

Lagerøl i Lilienthal? - Hvorlænge har man endnu gl Lageøl fra sidste Vinter? Hvorledes fylder man Øllet paa Lagerfadene? meget langsomt, fordelt paa mange Fade? eller hurtigt? hvorledes gjorde de det hos Ehrhards?

Det fornøer mig, at det er bedre med vor Chr. Hansen.- Det var en for mig overraskende Nyhed som Theophilus havde fortalt dig om Theatrets Nybygning. Jeg veed Intet derom og det er altsaa ikke noget af Rigsdagen vedtaget, men jeg haaber at Sagen er den, at Ministeren vil foreslaae det og saa tænker jeg nok at det gaer igjennem, NB, med et klækkeligt Bidrag fra Communen. Jeg haaber da at Hansen har paatænkt en passende Plads i Forbindelse med Bygningen til statuer af Øhlenschläger og Holberg. Førstnævnte Statue trænger til en Bagvæg.- Der bygges meget paa Gammelholm og taalelig smukt, men intet i større Stiil undtagen Banken.- Knippelsbro er endelig vedtaget - som Klapbro - og overdraget til Burmeister. Der sættes Bolværk paa Gl Holm henimod Nyhavn og denne ny Quai bliver vel færdig næste Aar. Ogsaa mellem Knippelsbro og Langebro arbeides der rask paa den nye Quai.- Det lader nu til Jerichau vil tage for Alvor fat paa Ørsteds Monument, med nogle smaae Forandringer

Hans Kone, som besøgte mig igaar, stillede i Udsigt, at Modellen til det Hele skulde være færdig næste Efteraar. Jeg vil haabe det og skal drive paa, det bedste jeg kan.- Prof Nielsens Buste er nu færdig i Marmor og meget smuk. Jeg har endnu ikke talt med Rector og veed derfor ikke om Universitetet vil have den. Baade

J. C. JACOBSENS ARKIV

CARISBERGFONDET

Nielsen og hans Familie vare overordentlig tilfredse over deres Modtagelse og Ophold i Norge. Han blev ogsaa meget stærkt feteret og han har virkelig stor Fortjeneste af at have brudt Isen og gjort Begyndelsen til et nærmere Samqvem mellem Nordens Universiteter og det paa en eclatant Maade.- Hvo skulde for nogle Aar siden have troet at han skulde blive Propagandist for den nordiske Eenhedstanke? ikke i Ord men i Gjærning-. Jeg troer at hans Omgang med

mig har nogen Deel deri.- Jeg var fornylig atter i Selskab med Goldschmidt hos Fr. Djørups og han kjørte med os hjem til hans Bopæl paa Vesterbro. Det havde jeg for nogle Aar siden heller ikke troet muligt; men nu er han ogsaa i politisk Henseende Heelt forandret. Jeg havde lyst til at tale med ham om hans "Skavank", men fulgte den Regel, han selv sagde at han følger: ikke at kritisere mundtligt og jeg havde jo Adskilligt at udsætte. Han er meget interessant at tale med, men mere pikant end grundig. Hans Forestilling om "Forsoning af Tro og Viden" forekom mig især temmelig uklare.-

Din Moder har i disse Dage havt meget travlt, da hun skulde skifte Huusjomfru idag og har derfor ikke kunnet skrive dennegang. Hun beder mig hilse Dig.- Fra Boje, som nylig reiste har hun vel hilst Dig.- Mon han træffer Pio Nono eller Garibaldi i Rom. Jeg haaber den Første. Lev vel ! Din Jacobsen
d. 1 novbr.

P.S: Franskmændene ere i Rom, altsaa faar Boje dog Paven at see i "Function"

+ 31/10 67

Carlsberg d 31 Oct 67.

C.M. Kjære Carl!

Det gjør mig aundt af dit Brev, mi madtag
idag, at jeg, at du saa fandt Ubefageligheden i
Lehtenskeins' Læggens og is blaarne færdvare
drafsen, men jeg kan dog ikke hilleje den ^{at} Caus.
Jaani du antaler denne fandt alle og uvanlig
heltages jeg, at du ikke saa meget helikket med
dig selv og underligt om du ikke selv saa
nært noget ~~betænksom~~. - Jeg var i den
første mindt dig om de Raad, jeg gav dig
ifjor, da du skildt indledningen dig i Strassburg,
med Giller Lærligst jeg gjærdt opmærksom paa
den Skidje, der i Almindelighed - ansvare -
Jeg har mellem Gudstidindsendt der om Tan-
innocentes, ~~man~~ ~~der~~ ~~var~~ ~~de~~ ~~har~~ ~~i~~ ~~samme~~ ~~høj~~.
Pantist gjærdt jeg opmærksom at jeg, at du vil
milde blaar betragtet med Skidellid, naar du
besøgte flere Læggens paa samme Sked og jeg
gaaede dig i paa Tald et iagttage den stærke
discretion og ikke et kule paa det ene Sked om
Jærd du paa paa det andet. - Jeg glemmer for mig

Jeg vil ikke sige en saadan ^{best} fæmmedigtig Tale,
men - foruden at en saadan ikke ligger i min
Egnes karakter af Caution - saa jeg ikke besværet
den, fordi jeg vidste, at jeg var min Læses
mædelses anstøtelse. Tilstod og sig sig selv og
fordi jeg vil en mit Gode endog i det at gøre
en Læsesmænd, da det skal ikke være mig besværet
at være faktisk europalig. Andet andet
forældes det sig drømt i en Lige, som flere flere
gaa lige Lige og som Læsesmænd og Læsesmænd
af Affæringens herover for første Måned i
Klats Besættelse, der giver det en krigs
Læsesmænd for det andet. Der gjælder det for
Læsesmænd om at bruge Læsesmænd af Lige
og Caution og man vil Læsesmænd ikke
forældre Læsesmænd i, at Læsesmænd vil høre Læsesmænd
Læsesmænd deraf det Læsesmænd Læsesmænd
gjælder Gjælder. - Jeg vil sige indvundet
giver sig en Læsesmænd for Gode og Læsesmænd
alders Læsesmænd det at gøre i min Læsesmænd
fordi Læsesmænd Læsesmænd en saadan Læsesmænd
Læsesmænd. - Men Læsesmænd Læsesmænd Læsesmænd

i Wien for, at en Samfund kan gaaes: Jant
lenngjæns ikke gaaes en anden lenngjæns
Det kan doges nok mere, at den kunde for
giant sig noget mere Tid end at forstaae
Kundensjæls og Erasmus og Sættens
ofte, indtil den var klæret mere bejænt end
berømt og Gæsternes og Jant Lærligst til
at indgjedde den Tid. I Jant Tid miges
det fastende, at det var isærlykt at forstaae
stejs Kundensjæls og en Tid da det Samfund
ikke mere kunde, forand den: Det blev for
gaaet sig den af at ville gjæns det: Den
Jant den Jant noget mere Samfund
milde den mistede ogsaa Tiden for Samfund
den er den klæret bejænt af forstaae, men jeg
kærs dog at kunde bidrage til det at klære
den Samfund for at den ikke vil glæms
den gjæns den Tid at anerkende den
man for gjæns, ikke kunde, Jant mere gjæns bedre
og den at forstaae, den for miste for, ikke kunde
Jant mere indgjedde, man man Jant bejænt
sig Samfundet ad.

Jeg tænker at din Indsigelse af de fær-
re Hallijs Forhold og praktiske og so-
meget træffende og at du ogsaa rigtig har
afsat den Maade paasigende 3 Maaned
blive betragtet af offentligt i Copenhagen
Men dog følger paadit jeg tydeligt, at du,
naar du vil have noget, saaledes du jo har
maaske vil dig paadit uendeligt efter den Maade
Indsigelsen du allerede og ikke saaledes
eller forsaegs, at de vilde saaledes eller dit
] samt - saaledes uendeligt i Wien etc. af "intelli-
gent" Læsning, der gaar og ligger i Almindelighed
og "naturlig" Maade de saaledes, uendeligt! saa
uendeligt dig saaledes "naturlig" praktisk - det
saaledes du jo selv af - og uendeligt du gaar
og deltagere i Almindelighed, saaledes du i al-
Mindelighed Maade det at der uendeligt dig
saaledes saaledes uendeligt, saaledes med en Anden,
saaledes med den, der saaledes Lige det at uendeligt,
studerer de saaledes saaledes saaledes
og stillet dog saaledes du selv gaar for
saaledes af den med din Indsigelse og Indsigelse.

31/10 67
Jes den, der gjemmer sig, vilde lade dem Lige Rime,
Læder man sig eget Lys under en Kjøppe og
Kjørges ganske uvidt som en Uvidend; Jes
den, der gjemmer sig, vilde lade dem meget,
men rofer sig Andet. Mithede fornyet og
lader aldrig uden Rest Lærebefald om Gud men
Jes sit i saamme Lig. - Jes den, der Maade den
man efterspander og sig Mænds færd. All Gud
man ønsker at vide. Man vedens Tækt og
Midd, medmindre man er mig og, at det ikke bliver
taget ildt op, men beviser den første Leilighed
til at oplyse det officielt. - Man Kjørges Jelles
thi om fornyet og sørg og, men ligesom til
faldigvis, uden en bestemt Jædsigt. - om.
At Jes navet mig gæsfaldend, at man og 2. Mads
for gjent Jæds anvendt til en Jædsigt.
det man dog Jæds en Grund, men Jæds.
Jes thi lald med Louis Hall den. Thi det
er falden mig ind at man maade anvende et
eller andet Mænds middel, s. f. Lærbefald. Moad
og laldes det i Jæds. - Lægs man Jæds
i Wien som i Nærbang; Dets. Eidsigt.
Lægs at Jæds for Kjørgen? for Lægs, Aeschas
Leilighed? - Jæds og 2. fald for lald til

Lagret i Lilliefelt? - Jænkens for man
anden af Lagret fra Sidske Heitow? - Jænkens
fylden man flidte for Lagretsdæm? meget lang,
samt, fundret for mange Læde? eller Jænkens?
Jænkens gjænde de de for Eckharts?

Det fornuftig mig, at det er bedre end naar
Chr Hansen. - Det naar en for mig særskilt
Næst for Theophilus Jænkens fastelt dig en Gæst
Næstning. Jeg med Tildel dræm af det er allfor
ikke noget af Lærdagen Hænkens, men jeg Jænkens
at Bagen er den, at Ministeren mit forstaa
det og for lænke mig naar at det gæmmer sig
de, med de Hænkens Lænkens for Lænkens.
Jeg Jænkens de at Hansen for gænkens en gænkens
Jænkens: Lænkens og Lænkens de Hænkens
af Hænkens og Hænkens. Lænkens Hænkens
Lænkens de en Hænkens. - Det Hænkens meget
for Jænkens og Lænkens Jænkens, men ikke
i Hænkens Hænkens Hænkens. - Lænkens
er endelig Hænkens - for Hænkens - og Hænkens
Hænkens de Hænkens. Det Hænkens Hænkens
for Hænkens Hænkens Hænkens og Hænkens mig

J.C. Jacobsens arkiv nr. 1. Brev, allehver fraa Bojsi dog Jansen af Jern. "Lundens".

min Jans megen vel Drøi. - Jeg naar først
nogle altes : Brevet med Gældbetæning for
Fr. Øjersens og Jans Gælder med ^{Jens} det Jans
Brevet paa Holsten. Det fandt jeg først meget
Aars siden Jellen ikke troet muligt ; men nu er
Jans agter : gældet femhundt syv og halvt.
Jeg fandt Ligt det at tale med Jans om Jans
"Kassant", men fulgte den Legal, Jans selv
sagde at Jans fulgte : ikke at erklære uimodigt
og jeg fandt jo Adskilligt at utvæle. Jans er
meget interesseret at tale med, men mere
gæbet end grundig. Jans Læsestilling er
"Læsning af Ero og Videns" forstam mig ifor
Læsestilig utvæle. -

Min Madras Jans : Dette Brev fandt meget brødt,
da Jans frilde Riste Jerngælder idag og Jans
desfor ikke kunne Jerns Druegang. Jans bedes
mig at hjælpe dig. Læs Bojsi, Jans nogle andre
Jans Jans med Ligt dig. - Men Jans brøffer Poo
Kano eller Garibaldi : Læs ? Jeg Jans
den Læse. Læs med !

Jens Jacobsen

21. Novbr.